



IKÄÄNTYNEIDEN PALVELUJEN MYÖNTÄMISPERUSTEET JA ASIAKASMAKSUT

2023

Vahvistettu Päijät-Hämeen hyvinvointialueen hallituksessa

SISÄLLYS

1 YLEISET PERIAATTEET	3
1.1 Palvelujen hakeminen, myöntäminen ja päättäminen	3
1.2 Palvelujen järjestäminen.....	3
1.3 Asiakasmaksujen peruste.....	4
1.4 Asiakasmaksujen alentaminen ja perimättä jättäminen	4
1.5 Taloudellisen tilanteen muutos	5
1.6 Maksukatto.....	6
2 TUKIPALVELUT	6
2.1 Ateriapalvelu	6
2.2 Turvapalvelu.....	6
2.3 Peseytymispalvelu kodin ulkopuolella.....	7
3 LÄÄKEAUTOMAATTIPAVELU	7
4 RINTAMAVETERAANIEEN JA SOTAINVALIDIEN TUKIPALVELUT	7
5 KUNTOUTTAVA PÄIVÄTOIMINTA.....	8
6 RAIVAUSSIIVOUS.....	8
7 KUNTOUTUSJAKSO (ASUMISYKSIKÖSSÄ)	8
8 ARVIOINTIJAKSO (ASUMISYKSIKÖSSÄ).....	8
9 KOTIHOITO	9
10 ASUMISPALVELUT	11
10.1 Yhteisöllinen asuminen.....	11
10.2 Ympäri vuorokautinen palveluasuminen	12
10.2.1 Lyhytaikainen ympäri vuorokautinen palveluasuminen	14
11 PERHEHOITO	14
12 IKÄÄNTYNEIDEN PALVELUITA SIVUA VAT TERVEYDENHUOLLON PALVELUT	16
12.1 Kotikuntoutus	16
12.2 Palliatiivinen kotisairaahoito.....	17
12.3 Laitohoito.....	17

1 YLEISET PERIAATTEET

1.1 Palvelujen hakeminen, myöntäminen ja päättäminen

Palvelujen hakeminen tapahtuu joko suullisen tai kirjallisen hakemuksen perusteella Ikääntyneiden asiakasohjauksesta.

Asiakkaan palvelutarve arvioidaan vanhuspalvelulain (980/2012) 15 §: n mukaisesti laaja-alaisesti. Palvelutarpeen selvityksessä huomioidaan mm.

- Asiakkaan fyysisen, psyykkisen- ja sosiaalisen toimintakyvyn arvioiminen RAI-toimintakykymittaria apuna käyttäen
- Asiakkaan voimavarat
- Asiakkaan sosiaalinen verkosto ja läheisten muodostama tuki
- Asiakkaan asuinympäristön ja kodin turvallisuuden arvioiminen
- Sosiaaliset etuudet ja taloudellinen tilanne
- Palvelutarpeen arviointi on asiakkaalle maksuton

Palvelut järjestetään kevyimmällä mahdollisella tavalla huomioiden asiakkaan palvelutarve sekä hänen ja hänen lähipiirinsä voimavarat. Palveluita järjestettäessä hyödynnetään teknologisia ratkaisuja. Asiakkaalle myönnettyjä palveluja voidaan myöntää määräaikaisena tai toistaiseksi voimassa olevana. Palveluita voidaan lisätä, vähentää tai palvelut voidaan lopettaa kokonaan asiakkaan toimintakyvyn ja/ tai palvelutarpeen muuttuessa. Asiakkaalle myönnetty palvelut voidaan keskeyttää tai lopettaa myös harkinnan mukaan seuraavista poikkeuksellista syistä:

- Asiakas ei sitoudu yhteystyöhön, vaikka ymmärtää sen merkityksen hoitonsa ja hyvinvointinsa kannalta (esim. asiakas ei ole toistuvasti tavoitettavissa tai on toistuvasti päihtynyt)
- Asiakas kieltäytyy käyttämästä hoitoonsa liittyviä välttämättömiä apuvälineitä (esim. asiakas ei suostu käyttämään hoivasänkyä tai nostolaitetta)
- Asiakkaan kotona tai ympäristössä olevat työskentelyolosuhteet vaarantavat työntekijöiden turvallisuuden tai fyysisen koskemattomuuden, eikä työskentelyolosuhteita saada korjattua turvallisiksi eikä työsuojelulliset vaatimukset täyty
- Ennen palveluiden lopettamista asiakasta ja tarvittaessa hänen läheistään tai laillista edustajaa kuullaan ja mahdollisuudet korvaaviin palveluihin käydään läpi asiakkaan kanssa.

Kaikista asiakkaan hakemista sosiaalihuollon palveluista tehdään kirjallinen, valituskelppoinen päätös.

1.2 Palvelujen järjestäminen

Palveluja järjestetään Päijät-Soten itse tuottamana, palvelusetelillä sekä ostopalveluna.

1.3 Asiaksmaksujen peruste

Asiaksmaksujen perusteena ovat laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992) sekä asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (912/1992). Asiaksmaksuja, korvauksia ja vuokria määrättäessä noudatetaan lainsäädäntöä ja erillistä hinnastoa. Palvelukohtaiset asiakasmaksut on kerrottu kunkin palvelun myöntämisperusteiden yhteydessä. Asiaksmaksu ei voi ylittää palvelun tuotantokustannusta.

Asiakkaan maksukyvyyn mukaisissa palveluissa tulotiedot pyydetään ensisijaisesti asiakkaalta tai hänen asioidenhoitajaltaan. Jos asiakkaan tai hänen puolisonsa tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kuukauden keskimääräinen kuukausitulo. Mikäli viimeksi kuluneiden 12 kuukauden keskimääräisiä tuloja ei pystytä selvittämään otetaan veronalaisena tulona huomioon viimeksi toimitetussa verotuksessa vahvistetut vastaavat veronalaiset tulot korotettuna, sillä prosenttimäärällä, jonka verohallitus vuosittain antamassaan päätöksessä määrää ennakkoperinnän laskentaperusteeksi.

Tulona ei oteta huomioon tuloverolain (1535/1992) 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia lukuun ottamatta eläkettä saavan hoitotukea. Eläkettä saavan hoitotuen osana maksettavaa veteraanilisää ei oteta tulona huomioon. Tulona ei oteta huomioon myöskään lapsen elatuksesta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua lapsen elatusapua. Poikkeuksena pitkäaikaisesta tehostetusta palveluasumisesta, pitkäaikaisesta perhehoidosta ja pitkäaikaisesta laitoshoidosta perittävän maksun perusteena huomioidaan kuitenkin vammaistuki, opintoraha ja aikuiskoulutustuki sekä lasten kotihoidon tuki. Opintojen johdosta suoritettavat apurahat tai muut vastaavat avustukset huomioidaan siltä osin, kun ne ovat veronalaista tuloa.

Asiaksmaksua ei peritä:

- Suomessa asuivilta vuosien 1939–1945 sotiin osallistuneilta rintamasotilastunnuksen, rintamapalvelustunnuksen tai rintamatunnuksen omaavilta rintamaveteraaneilta
- Sotainvalideilta, joiden haittaprosentti on vähintään 10 %
- Sota- tai sotilasinvalideilta, joiden haitta-aste on 20 % tai enemmän ja vahingoittuminen tai sairastuminen on tapahtunut asepalveluksessa tai YK-tehtävissä ennen vuotta 1991.

1.4 Asiaksmaksujen alentaminen ja perimättä jättäminen

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetuista lain (734/1992) 11 §:n mukaan sosiaalihuollon palveluista määrätty maksu ja terveydenhuollon palveluista henkilön maksukyvyyn mukaan määrätty maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin, kun maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista. Asiaksmaksulain velvoittavuus koskee kaikkia sosiaalipalvelujen tulosidonnaisia ja tasasuuruisia maksuja. Terveyspalvelujen osalta asiakasmaksulain suora velvoittavuus koskee tulosidonnaisia terveydenhuollon maksuja (pitkäaikainen laitoshoido).

Asiakasmaksun alentaminen tai perimättä jättäminen ovat ensisijaisia toimenpiteitä toimeentulotukeen nähden. Päätös asiakasmaksun alentamisesta tai perimättä jättämisestä tehdään aina yksilöllisen tarve- ja tilannearvion perusteella ja se perustuu toimeentulotuen mukaiseen tulo- ja menolaskelmaan, jossa huomioidaan asiakkaan ja hänen puolisonsa kaikki tulot, menot ja varallisuus. Maksualennusta haetaan kirjallisesti. Kelan hoitotuki ja asumistuki suositellaan haettavaksi ennen maksualennushakemuksen käsittelyä. Asiakkaan tai hänen laillisen edustajansa on annettava viranomaisille kaikki ne tiedot, joita viranomaisen tarvitsee maksualennuksen tarpeen arvioimiseksi. Asiakasmaksun alentaminen on määräaikainen päätös, joka myönnetään korkeintaan vuoden ajaksi.

Hakemuksen liitteet:

- Viimeisin verotuksen esitäytetty veroilmoitus sekä verotuspäätös tuloverosta (kaikki sivut)
- Tiliotteet kaikista talletus- ja pankkitileistä (3 kk)
- Tositteet asumiskustannuksista (esim. vuokra/vastike, sähkö, vesi, kotivakuutus)
- Asumistukipäätös erittelyosineen
- Hoitotukipäätös
- Toimeentulotukipäätös
- Mahdollinen velkajärjestelyn maksuohjelma.

Hakemuksessa otetaan huomioon hakijan ja hänen puolisonsa kaikki toimeentulolain (1412/1997) 11 §:n mukaiset tulot ja varallisuus. Kodin arvoa ja alle 5000 €:n säästöjä ei huomioida varallisuutena.

Hakijan menoina huomioidaan automaattisesti toimeentulotuen (7 §) perusosaa vastaava summa, joka sisältää laskelmassa ravintomenot, vaatemenot, vähäiset terveydenhuoltomenot sekä henkilökohtaisesta ja kodin puhtaudesta, paikallisliikenteen käytöstä, sanomalehden tilauksesta, puhelimen käytöstä sekä harrastus- ja virkistystoiminnasta aiheutuvat menot sekä vastaavat henkilön ja perheen jokapäiväiseen toimeentuloon kuuluvat menot. Mikäli asiakas on sijoitettu asumisyksikköön, huomioidaan maksualennuspäätöstä tehdessä asiakkaalle myönnettyjen palveluiden kustannukset. Näistä menoista ei tarvitse toimittaa tositteita. Tositteet muista menoista on liitettävä hakemukseen.

Kirjallisen elatussopimuksen tehneille pariskunnille hyväksytään asumiskulut ja elämiskustannuksia 500 € / kk.

Edesmenneelle asiakkaalle ei myönnetä maksualennusta.

1.5 Taloudellisen tilanteen muutos

Mikäli palvelun käyttäjän tai perheen taloudellinen tilanne muuttuu, tehdään uusi maksupäätös. Tämä koskee kaikkia sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaiden maksukyvyn mukaisia asiakasmaksuja. Asiakas on velvollinen ilmoittamaan tuloissa tapahtuvan muutoksen asiakasmaksutiimille.

Sosiaalihuollon viranomaisella on oikeus tarkistaa tiedot Kelasta, eläkelaitoksista sekä tarvittaessa rahalaitoksista. Tietoja voidaan saada myös teknisen käyttöyhteyden avulla Kelasta asiakkaan suostumuksesta riippumatta. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992 14 a §).

1.6 Maksukatto

Asiakasmaksujen enimmäismäärä (maksukatto) on 692 € / vuosi (2023). Maksukaton ylittymisen jälkeen maksukattoon sisältyvät palvelut ovat asiakkaalle maksuttomia kalenterivuoden loppuun. Lyhytaikaista terveydenhuollon laitoshoidoa saavan 18 vuotta täyttäneen asiakkaan ylläpidosta saadaan kuitenkin periä enintään 22,80 € vuorokaudelta, vaikka maksukatto olisi ylittynyt. Asiakkaan on seurattava maksukattonsa ylittymistä itse.

Ikääntyneiden palveluissa maksukattoa kerryttävät:

- Lyhytaikaisen laitoshoidon maksut terveydenhuollon laitoksissa
- Tilapäisen kotisairaanhoidon ja tilapäisen kotisairaalahoidon maksut.

Maksukattoon ei lasketa tulosidonnaisia maksuja eikä maksuja, jotka on korvattu asiakkaalle esimerkiksi työtapaturvamakuutuksen perusteella.

2 TUKIPALVELUT

Kotihoidon tukipalvelut ovat kotona asumisen tueksi tarkoitettuja palveluja. Tukipalveluja on mahdollista saada joko yksittäisinä palveluina tai täydentämässä kotihoidon palveluiden kokonaisuutta. Mikäli tukipalvelua (esim. peseytymispalvelua, pyykkipalvelua) ei voida järjestää muutoin kuin kotihoidon työntekijän tekemänä, lasketaan palveluun kuluva aika säännöllisen kotihoidon palveluaikaan.

2.1 Ateriapalvelu

Ateriapalvelua voidaan myöntää asiakkaalle, jolla on säännöllistä henkilökohtaista avuntarvetta ja hän ei kykene huolehtimaan riittävän monipuolisesta ravitsemuksesta, eikä hänellä ole mahdollisuutta ruokailla kodin ulkopuolisissa ruokailupaikoissa.

Palvelusetelin arvo 3,00 € / ateria palvelusetelillä tuotetussa palvelussa.
Asiaksmaksu 8,50 € / ateria (vain Sysmä).

2.2 Turvapalvelu

Turvapalvelu voidaan myöntää:

- Asiakkaalle, jonka terveydellinen syy vaikeuttaa päivittäistä elämää ja aiheuttaa siten vaaratilanteita
- Asiakkaalle, jolla on toistuvaa kaatuilua
- Asiakkaalle, jolla sairaalasta kotiutumisen jälkeinen kuntoutumisvaihe on kesken
- Asiakkaan muut avunsaantimahdollisuudet ovat huonot
- Asiakkaalle, joka muistiongelmien vuoksi tarvitsee turvaa ulkona liikkumisessa.

Asiakasmaksut:

Vaihtoehto 1: turvapuhelin 34 € / kk, ei sisällä auttamiskäyntejä. Auttamiskäynti 12,20 € / kerta.

Vaihtoehto 2: turvapalvelu 50 € / kk, sisältää auttamiskäynnit ja tarvittavat lisälaitteet.

Uuden turvarannekkeen hinta kadonneen tilalle on 65 €

Paikantavan turvarannekkeen rikkoontumisen tai häviämisen kustannus on 260 €.

2.3 Peseytymispalvelu kodin ulkopuolella

Peseytymispalvelu myönnetään asiakkaalle, jolla ei ole asiallisia peseytymismahdollisuuksia asunnossaan tai peseytymistilaan on kohtuuton pääsy tai peseytymisessä avustaminen kotona vie kohtuuttomasti aikaa (esim. puilla lämmitettävä sauna).

Asiaksmaksu 12,20 € / kerta.

Palvelusetelin arvo 15 € / kerta palvelusetelillä tuotetussa palvelussa.

Peseytymispalvelu ei sisällä kuljetusta, vaan asiakas järjestää kuljetuksen palveluun itse.

3 LÄÄKEAUTOMAATTIPALVELU

Lääkeautomaattipalvelua voidaan myöntää asiakkaalle, joka tarvitsee muistutusta ja ohjausta lääkkeiden oikea aikaiseen ottamiseen, mutta hänellä ei ole säännöllisen kotihoidon tarvetta. Lääkeautomaattipalvelu sisältää lääkeautomaatin, lääkkeiden annostelun automaattiin sekä tarvittaessa automaatin antamien hälytyksiin vastaamisen.

Asiaksmaksu 35 € / kk.

4 RINTAMAVETERAANIEEN JA SOTAINVALIDIEN TUKIPALVELUT

Rintamaveteraaneille ja sotilasvammalain mukaisesti vähintään 10 % sotainvalideille voidaan myöntää muun muassa:

- Ateriapalvelua lounasseteleinä tai kotiin kuljetettuina aterioina
- Turvapalvelua
- Päivätoimintaa
- Siivouspalvelua
- Asiointipalvelua
- Pihatyöpalvelua.

5 KUNTOUTTAVA PÄIVÄTOIMINTA

Päivätoimintaa voidaan myöntää asiakkaalle, jolla on tarve määräaikaiselle jaksomuotoiselle ryhmässä toteutettavalle psykofyysiselle kuntoutukselle toimintakyvyn kohentamiseen. Asiakkaan ei ole toimintakyvynsä johdosta mahdollisuutta osallistua järjestöjen tai yhdistysten järjestämään päivätoimintaan tai se ei ole riittävää.

Palvelusetelin arvo 55 € / kerta palvelusetelillä tuotetussa palvelussa.
Asiakasmaksu 20 € / kerta (vain Sysmä).

6 RAIVAUSIIVOUS

Voidaan myöntää henkilölle, jonka asunto on palokuorman tai muun siivottomuuden takia asuinkelvottomassa kunnossa eikä asukkaalla ole itsellään mahdollisuuksia hoitaa/tai järjestää siivousta.

Asiakasmaksu 90 € / kerta.

7 KUNTOUTUSJAKSO (asumisyksikössä)

Kuntoutusjakso tehostetussa palveluasumisessa voidaan myöntää asiakkaalle, jolla on fyysisen, psyykkisen tai sosiaalisen toimintakyvyn heikkenemistä, mutta jolle kotikuntoutus ei ole riittävää. Asiakkaan terveydentilan tulee olla stabiili kuntoutusjaksolle siirryttäessä ja asiakkaalla tulee olla selkeä kuntoutuksellinen tavoite ja jatkosuunnitelma kotiutumisen suhteen. Kuntoutusjaksolle voidaan ohjata myös asiakkaita, joilla on uhka siirtyä raskaampien palveluiden piiriin. Asiakkaan tulee olla sitoutunut ja motivoitunut kuntoutumiseen. Kuntoutusjaksolle ohjattavien asiakkaan kognitiivinen toimintakyky tulee olla sellainen, että asiakas hyötyy jaksosta.

Asiakasmaksu 32 € / vrk.

8 ARVIOINTIJAKSO (asumisyksikössä)

Arviointijaksolle voidaan ohjata asiakas, jonka tehostetun palveluasumisen tarve ei ole selkeä ja sitä tarvitsee selvittää laajemmin. Lisäksi arviointijaksolle voidaan ohjata paljon palveluita käyttävä asiakas, jonka hoidon järjestämisessä kotona on haasteita. Asiakkaan terveydentilan tulee olla stabiili arviointijaksolle siirryttäessä ja asiakkaan kognitiivinen toimintakyky tulee olla sellainen, että asiakas hyötyy jaksosta.

Asiakasmaksu 32 € / vrk.

9 KOTIHOITO

Kotihoidon palveluita voidaan myöntää henkilölle, joka ei selviydy kotona ilman hoitoa ja huolenpitoa arkielämän toiminnoista itsenäisesti tai omaisten avulla. Lähtökohtana on, että asiakkaan hoito ja huolenpito vaatii sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön ammattiosaamista. Kotihoidon sairaanhoidollinen palvelu kohdistuu henkilöille, jotka eivät kykene käyttämään muita avoterveydenhuollon palveluja.

Ohjeellisia RAI -arvoina voidaan pitää seuraavia:

- ADLH \geq 1 (ohjauksen tarvetta ja/tai rajoitettu avuntarve päivittäisissä toiminnoissa)
- IADLCH \geq 3 (tarvitsee vähintään valmisteluapua ja enintään runsaasti apua neljässä kotiaskare toiminnossa)
- CPS \geq 1 (kognition (mm. muisti, aistit) rajatilainen heikkeneminen)
- MAPLe \geq 2 (palveluntarve)

Kotihoitoa voidaan järjestää tilapäisenä tai säännöllisenä palveluna, joka voi olla määräaikaista tai toistaiseksi voimassa olevaa.

Kotihoidon käyntejä voidaan korvata osittain tai kokonaan teknologisten laitteiden avulla esim. kuva-puhelinpalvelu ja/tai lääkeautomaatti. Asiakkaan toimintakyvyn muuttuessa tilapäisesti, voi kotihoito lisätä tai vähentää kotihoidon käyntejä kahden viikon ajan ilman, että se vaikuttaa asiakasmaksuun.

Asiakasmaksut:

Tilapäinen kotihoito: 12,20 € / kerta, peritään korkeintaan kolmelta käynniltä / vrk.

Tilapäinen kotisairaanhoito: 12,20 € / kerta. Maksukaton täyttymisen jälkeen tilapäinen kotisairaanhoito on asiakkaalle maksutonta. Kotihoidon palveluista vain tilapäinen kotisairaanhoidon käynti kerryttää maksukattoa.

Säännöllinen kotihoito: Säännöllisen kotihoidon asiakasmaksu (kuukausimaksu) määräytyy perheen yhteenlaskettujen bruttotulojen, perheeseen ja myönnettyjen palvelutuntien mukaisesti. Asiakasmaksu on maksuprosentin osoittama määrä tulorajan ylittävistä kuukausituloista.

Tulorajat ovat seuraavat:

Perheen koko, henkilömäärä	1	2	3	4	5	6
Tuloraja, euroa kuukaudessa	598	1103	1731	2140	2591	2976

Maksuprosentit perheen koon mukaan ovat seuraavat:

Palvelutunnit kuukau- dessa	Maksuprosentti perheen koon mukaan					
	1	2	3	4	5	6 henkilöä tai enem- män
4 tuntia tai vähemmän	8	7	6	6	6	6
5	10	8,75	7,5	7,5	7,5	7,5
6	12	10,5	9	9	9	9
7	14	12,25	10,5	10,5	10,5	10,5
8	16	14	12	12	12	12
9	17	14,75	12,5	12,5	12,5	12
10	18	15,5	13	13	13	12
11	19	16,25	13,5	13,5	13,5	12
12	20	17	14	14	14	12
13	21	17,75	14,5	14,5	14	12
14	22	18,5	15	15	14	12
15	23	19,25	15,5	15,5	14	12
16	24	20	16	16	14	12
17	24,5	20,5	16,5	16	14	12
18	25	21	17	16	14	12
19	25,5	21,5	17,5	16	14	12
20	26	22	18	16	14	12
21	26,5	22,5	18,5	16	14	12
22	27	23	19	16	14	12
23	27,5	23,5	19	16	14	12
24	28	24	19	16	14	12
25	28,5	24	19	16	14	12
26	29	24	19	16	14	12
27	29,5	24	19	16	14	12
28	30	24	19	16	14	12
29	30,5	24	19	16	14	12
30	31	24	19	16	14	12
31	31,5	24	19	16	14	12
32	32	24	19	16	14	12
33	32,5	24	19	16	14	12
34	33	24	19	16	14	12
35	33,5	24	19	16	14	12
36	34	24	19	16	14	12
37	34,5	24	19	16	14	12
38 tai enemmän	35	24	19	16	14	12

Tuloina huomioidaan:

- Asiakkaan ja hänen puolisonsa jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut veronalaiset ansio- ja pääomatulot ja verosta vapaat tulot tulon hankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä
 - Tulonhankkimisesta aiheutuneiden kustannusten vähentäminen Esim. sijoitusasunnon osalta huomioitaisiin asunnosta saatu vuokra tulonhankkimismenoilla (hoitovastike, sijoituslainan korko) vähennettynä. Sijoituslainan tai mahdollisen yhtiölainan lyhennyksiä ei huomioida vähennyksenä
- Laskennallinen metsätulo
- Vaihtoehtoisesti voidaan ottaa huomioon verotuksessa vahvistetut vastaavat veronalaiset tulot Verohallinnon määrittämällä prosenttimäärillä korotettuna
- Elatusapu
- Eläkettä saavan hoitotuki.

Tuloista tehtävät vähennykset:

- Asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu
- Edunvalvojan palkkion perusmaksu sekä valtuutetun palkkio (enintään edunvalvojan palkkion perusmaksun suuruisena).

Ostopalveluna tuotetussa palvelussa asiakkaan asiakasmaksu on samansuuruinen kuin Päijät-Soten itse tuottamassa kotihoidossa.

Keskeytykset: mikäli asiakas joutuu sairaalahoitoon tai on muusta syystä poissa palvelusta esim. omaisten luona lomalla, ei kotihoitomaksua peritä poissaolon ajalta.

10 ASUMISPALVELUT

10.1 Yhteisöllinen asuminen

Yhteisöllistä asumista järjestetään iäkkäälle henkilölle, joka erityisestä syystä tarvitsee apua ja tukea asumisessa ja asumisensa järjestämisessä sekä hyötyy yhteisöllisyydestä. Asiakas on ilmaissut oman halunsa muuttaa yhteisölliseen asumiseen. Pitkäaikainen turvattomuus ja yksinäisyyden kokemus heikentää vahvasti nykyisessä kodissa asumista ja ne ei ole ratkaistavissa kotiin vietävien palvelujen, tukipalvelujen, teknologisten ratkaisujen ja / tai läheisverkoston avulla. Asiakkaalla on psyykkiset, kognitiiviset ja sosiaaliset edellytykset asua yhteisöllisessä asumisessa.

Ohjeellisina RAI -arvoina voidaan pitää seuraavia:

- ADL-H ≥ 1 (ohjauksen tarvetta ja/tai rajoitettu avuntarve päivittäisissä toiminnoissa)
- IADLCH ≥ 2 (tarvitsee apua vähintään kahdessa kotiaskare toiminnassa)
- CPS ≥ 1 (kognition (mm. muisti, aistit) rajatilainen heikkeneminen)
- MAPLe ≥ 2 (palveluntarve).

Asiakasmaksut:

Yhteisöllinen asuminen 35 € / kk. Sisältää yhteisöllisen toiminnan ja yhteisökoordinaattorin palvelut.

Muut asiakasmaksut asiakkaalle myönnettyjen palveluiden mukaisesti

- Turvapalvelu
- Lounas 9,00 € / ateria
- Kotihoito

Asiakkaalta perittävät muut kustannukset:

- Asiakas maksaa kaikki asumiseen liittyvät kustannukset vuokrasopimuksen mukaisesti (vuokra, sähkö, vesi ja kotivakuutus).
- Tarvittavat siivous- ja pyykkipalvelut asiakas ostaa itse.

10.2 Ympäri vuorokautinen palveluasuminen

Ympäri vuorokautista palveluasumista voidaan myöntää henkilölle, joka tarvitsee säännöllisesti runsasta säännöllistä ympärivuorokautista hoitoa ja valvontaa fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen toimintakyvyn merkittävästi heikennyttyä. Asiakas ei tutkitusti selviydy kotona runsaidenkaan kotiin tuotettujen palvelujen avulla. Ennen hakeutumista ympärivuorokautiseen palveluasumiseen on huomioitava myös muut asumisvaihtoehdot kuten senioriasunnot tai palveluasuminen.

Ennen varsinaista palvelupäätöstä asiakas voidaan ohjata laaja-alaiseen arviointiin tai arviointijaksolle, jonka perusteella tehdään päätös tehostetusta palveluasumisesta.

Ohjeellisia RAI -arvoina voidaan pitää seuraavia:

- ADL-H ≥ 3 (runsa avuntarve päivittäisissä toiminnoissa)
- IADLCH ≥ 5 (tarvitsee suurimman avun tai on täysin autettava vähintään kolmessa kotiaskare toiminnassa)
- CPS ≥ 3 (kognition (mm. muisti, aistit) keskivaikea tai vaikea heikkeneminen)
- MAPLe ≥ 4 (palveluntarve)

Asiakasmaksut:

- Maksu saa olla enintään 85 % asiakkaan nettokuukausituloista, joista on tehty laissa säädetyt vähennykset
- Jos asiakas on välittömästi ennen palvelun alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen nettokuukausitulojen perusteella. Tällöin maksu saa olla enintään 42,5 % puolisojen yhteenlasketuista nettokuukausituloista, joista on tehty laissa säädetyt vähennykset. Maksua määritettäessä on kuitenkin huomioitava, että jos puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella määräytyvä maksu muodostuisi suuremmaksi kuin asiakkaan omien tulojen perusteella määräytyvä maksu, asiakkaalta saa periä enintään hänen omien tulojensa perusteella määräytyvän maksun suuruisen maksun

- Jos molemmat puoliset ovat samassa palvelussa, maksu on 85 % asiakkaan nettokuukausituloista
- Asiakkaalle jäätävä käyttövara on tehostetussa palveluasumisessa vähintään 167 € / kk
- Kuukausimaksu sisältää tukipalvelut ja muut tehostettuun palveluasumiseen liittyvät palvelut (ateria- vaatehuolto-, peseytymis-, siivous- ja turvapalvelut, osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävät palvelut sekä muut vastaavat asumista tukevat palvelut).

Tuloina huomioidaan:

- Jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut tulot ennakonpidätyksen ja ennakonkannon jälkeen tulon hankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä
 - Tulonhankkimisesta aiheutuneiden kustannusten vähentäminen Esim. sijoitusasunnon osalta huomioitaisiin asunnosta saatu vuokra tulonhankkimismenoilla (hoitovastike, sijoituslainan korko) vähennettynä. Sijoituslainan tai mahdollisen yhtiölainan lyhennyksiä ei huomioida vähennyksenä
- Laskennallinen metsätulo
- Vammaistuki ja eläkettä saavan hoitotuki.

Tuloista tehtävät vähennykset:

- Tuloista tehtävien vähennysten huomioiminen edellyttää tositteiden esittämistä
- Asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu
 - Elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen tehostetun palveluasumisen alkamista
- Edunvalvojan palkkion perusmaksu sekä valtuutetun palkkio (enintään edunvalvojan palkkion perusmaksun suuruisena)
- Asiakkaan todelliset asumiskulut ennen tehostettuun palveluasumiseen siirtymistä
 - Omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut (mm. vastike, sähkö, kotivakuutus, lämmityskustannukset, kiinteistövero, tontin vuokra) viimeisten kuuden kuukauden ajalta tai siihen asti, kunnes asiakas myy omistusasuntonsa (maksimi kuitenkin 6 kk). Asuntolainasta kuluina huomioidaan vain korkomenot.
 - Vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut (kotivakuutus, sähkö) asuinhuoneiston irtisanomisajalta
 - Asumisoikeusasunnon käyttövastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut (kotivakuutus, sähkö) kolmelta kuukaudelta
 - Mikäli asiakkaan puoliso jää asumaan asuntoon, huomioidaan vähennyksinä vain puolet todellisista asumiskuluista
- Kohtuulliset asumismenot: kohtuullinen vuokra ja muut pakolliset asumismenot (mm. kotivakuutus) vähennettynä asumistuella
- Terveystieteiden ammattihenkilön määräyksellä hankitut lääkkeet, kliiniset ravintovalmisteet ja perusvoiteet, joihin asiakas on oikeutettu saamaan sairausvakuutuslain (SVL) nojalla korvausta. Nämä lääkekustannukset enintään SVL:n vuosiomavastuun mukaisena

- Myös muut kuin em. lääkkeet, kliiniset ravintovalmisteet ja perusvoiteet, jos terveydenhuollon ammattihenkilö on arvioinut ne henkilön terveydelle tarpeellisiksi (edellyttää lausuntoa tai muuta selvitystä)

Ostopalveluna tuotetussa palvelussa asiakkaan asiakasmaksu on samansuuruinen kuin Päijät-Soten itse tuottamassa tehostetussa palveluasumisessa.

Asiakkaalta perittävät muut kustannukset:

- Kohtuulliset asumismenot: Asiakkaalta peritään huoneistosta vuokra kunkin yksikön mukaisen vahvistetun taksan mukaan € / m². Vuokra sisältää vesimaksun.

Keskeytykset: mikäli asiakas joutuu sairaalahoitoon tai on muusta syystä poissa palvelusta esim. omaisten luona lomalla, ei kotihoitomaksua peritä poissaolon ajalta.

10.2.1 Lyhytaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen

Lyhytaikaista ympärivuorokautista palveluasumista voidaan myöntää asiakkaalle tilanteessa, jossa henkilön asuminen omassa kodissa on sosiaalisten syiden takia käynyt mahdottomaksi ja asiakkaan palvelutarve edellyttää ympärivuorokautista hoivaa ja huolenpitoa. Tällaisia tilanteita ovat mm. omaishoitajan kuolema tai joutuminen sairaalahoitoon tai muu vastaava tilanne, jossa asiakkaan hoitoa ja huolenpitoa ei saada äkillisesti muuten järjestettyä esim. kotiin vietävien palvelujen turvin.

Asiakasmaksu 45,60 € / vrk.

Palvelusetelin arvo 100 € / vrk palvelusetelillä tuotetussa palvelussa.

11 PERHEHOITO

Perhehoito on tarkoitettu henkilöille, joiden palvelutarve ei ole ympärivuorokautista, mutta joiden palvelutarvetta vastaavia palveluita ei pystytä järjestämään kotiin vietävien palvelujen avulla. Asiakas tarvitsee henkilökohtaista hoivaa ja huolenpitoa päivittäin, mutta ei tarvitse säännöllistä apua yöaikaan. Asiakkaalla on yksinäisyyttä tai turvattomuutta, jota ei saada ratkaistua läheisverkoston avulla. Asiakkaalla on psyykkiset, kognitiiviset ja sosiaaliset edellytykset asua perhehoidossa.

Ohjeellisina RAI -arvoina voidaan pitää seuraavia:

- ADL-H \geq 1 (ohjauksen tarvetta ja/tai rajoitettu avuntarve päivittäisissä toiminnoissa)
- IADLCH \geq 4 (tarvitsee suurimman avun tai on täysin autettava vähintään kahdessa kotiaskare toiminnassa)
- CPS \geq 2 (kognition (mm. muisti, aistit) lievä heikkeneminen)
- MAPLe \geq 3 (palveluntarve)

Lyhytaikaista perhehoitoa voidaan myöntää pitkän sairaalahoidon jälkeen, jolloin asiakas ei vielä tule toimeen omassa kodissaan runsaidenkaan kotihoidon palveluiden turvin. Lyhytaikaista perhehoitoa voidaan myös tarjota kriisitilanteissa esim. tulipalo, puolison kuolema.

Asiakasmaksut:

Lyhytaikainen perhehoito: 32,00 € / vrk.

Osavuorokautinen perhehoito (alle 12 h): 20 € / vrk.

Pitkäaikainen perhehoito:

- Maksu saa olla enintään 85 % asiakkaan nettokuukausituloista, joista on tehty laissa säädetty vähennykset
- Jos asiakas on välittömästi ennen palvelun alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen nettokuukausitulojen perusteella. Tällöin maksu saa olla enintään 42,5 % puolisojen yhteenlasketuista nettokuukausituloista, joista on tehty laissa säädetty vähennykset. Maksua määritessä on kuitenkin huomioita, että jos puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella määräytyvä maksu muodostuisi suuremmaksi kuin asiakkaan omien tulojen perusteella määräytyvä maksu, asiakkaalta saa periä enintään hänen omien tulojensa perusteella määräytyvän maksun suuruisen maksun
- Jos molemmat puoliset ovat samassa palvelussa, maksu on 85 % asiakkaan nettokuukausituloista
- Asiakkaalle jäätävä käyttövara on pitkäaikaisessa perhehoidossa vähintään 167 € / kk
- Kuukausimaksu sisältää tukipalvelut ja muut asumiseen liittyvät palvelut ja kustannukset (ateria- vaatehuolto-, peseytymis-, siivous- ja turvapalvelut, osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävät palvelut ja muut vastaavat asumista tukevat palvelut sekä vuokran, veden ja sähkön).

Tuloina huomioidaan:

- Jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut tulot ennakonpidätyksen ja ennakonkannon jälkeen tulon hankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä
 - Tulonhankkimisesta aiheutuneiden kustannusten vähentäminen esim. sijoitusasunnon osalta huomioitaisiin asunnosta saatu vuokra tulonhankkimismenoilla (hoitovastike, sijoituslainan korko) vähennettynä. Sijoituslainan tai mahdollisen yhtiölainan lyhennyksiä ei huomioida vähennyksenä
- Laskennallinen metsätulo
- Vammaistuki ja eläkettä saavan hoitotuki.

Tuloista tehtävät vähennykset:

- Tuloista tehtävien vähennysten huomioiminen edellyttää tositteiden esittämistä
 - Asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu

- Elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen perhehoidon alkamista
- Edunvalvojan palkkion perusmaksu sekä valtuutetun palkkio (enintään edunvalvojan palkkion perusmaksun suuruisena)
- Asiakkaan todelliset asumiskulut ennen perhehoitoon siirtymistä
 - Omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut (vastike, sähkö, kotivakuutus, lämmityskustannukset, kiinteistövero, tontin vuokra) viimeisten kuuden kuukauden ajalta tai siihen asti, kunnes asiakas myy omistusasuntonsa (maksimi kuitenkin 6 kk). Asuntolainasta kuluina huomioidaan vain korkomenot.
 - Vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut (kotivakuutus, sähkö) asuinhuoneiston irtisanomisajalta
 - Asumisoikeusasunnon käyttövastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut (kotivakuutus, sähkö) kolmelta kuukaudelta
 - Mikäli asiakkaan puoliso jää asumaan asuntoon, huomioidaan vähennyksinä vain puolet todellisista asumiskuluista
- Terveystieteiden ammattihenkilön määräyksellä hankitut lääkkeet, kliiniset ravintovalmisteet ja perusvoiteet, joihin asiakas on oikeutettu saamaan SVL:n nojalla korvausta. Nämä lääkekustannukset enintään SVL:n vuosiomavastuun mukaisena
- Myös muut kuin em. lääkkeet, kliiniset ravintovalmisteet ja perusvoiteet, jos terveydenhuollon ammattihenkilö on arvioinut ne henkilön terveydelle tarpeellisiksi (edellyttää lausuntoa tai muuta selvitystä)

12 IKÄÄNTYNEIDEN PALVELUITA SIVUAVAT TERVEYDENHUOLLON PALVELUT

12.1 Kotikuntoutus

Kotikuntoutus on terveydenhuollon alaista toimintaa. Kotiin vietäviä kuntoutuspalveluja järjestetään sekä tehostettuna että ylläpitävänä palveluna, kun asiakkaiden toimintakyvyn taso ja kuntoutustarve sitä edellyttää. Palvelujen käynnistyminen perustuu aina terapeutin suorittamaan arvioon ja ne ovat kestoltaan määräaikaista.

Asiakasmaksut:

Terapeutin ja lähihoitajan käynnit: 12,20 € / kerta

Tehostettu kotikuntoutus: 12,20 € / päivä.

Kotikuntoutuksesta ei peritä maksua säännöllisen kotihoidon tai asumispalveluiden asiakkailta. Kotikuntoutuksen arviointikäynnistä ei peritä maksua. Kotikuntoutuksesta peritään päivämaksu riippumatta päivittäisten käyntien määrästä.

1.2 Palliatiivinen kotisairaalahoito

Palliatiivisen kotisairaalahoiton aloittaminen edellyttää Päijät-Soten palveluksessa olevan lääkärin päätöstä.

Asiakasmaksut:

Hoitajan kotikäynti: 12,20 € / kerta, maksu peritään enintään kolme kertaa / vrk. Maksukaton täyttymisen jälkeen palliatiivinen kotisairaalahoito on asiakkaalle maksutonta.

Lääkärin kotikäynti: 19,20 € / kerta.

Säännöllisen kotihoidon, palveluasumisen ja ympärivuorokautisen palveluasumisen asiakkailta ei peritä erillistä maksua kotisairaalahoidosta.

12.3 Laitushoito

Lyhytaikainen laitoshoito: 49,60 € / vrk, maksukaton täyttymisen jälkeen 22,80 € / vrk.

Hoitopäiviksi lasketaan henkilön laitoshoitoon tulopäivä, hoitopäivät sekä lähtöpäivä. Hoitopäivämaksu peritään vain kerran kalenterivuorokaudelta. Jos asiakas siirtyy välittömästi toiseen laitokseen, lähettävä laitos ei saa periä maksua siltä päivältä, jolloin siirtyminen tapahtuu (jos tulopäivä ja lähtöpäivä ovat saman vuorokauden aikana, peritään yksi hoitopäivämaksu). Potilaan siirtyessä sairaalasta ympärivuorokautiseen palveluasumiseen, sairaalan hoitopäivämaksu peritään myös lähtöpäivältä, vastaavasti ympärivuorokautisessa palveluasumisessa ei peritä hoivamaksua eikä ateriamaksua kyseiseltä päivältä.

Lyhytaikaisen laitoshoidon maksut sisältyvät maksukattoon. Maksukaton ylittymisen jälkeen lyhytaikaisesta laitoshoidosta peritään ylläpitomaksu. Maksukatto 692 € (2023).

Ulkokuntalaisten kiireellisestä lyhytaikaisesta laitoshoidosta peritään asiakkaalta lyhytaikaishoidon hoitopäivämaksu. Kotikunnalta peritään lisäksi vuosittain tarkastettava kiireellisen laitoshoidon maksu.

Pitkäaikainen laitoshoito:

Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevaksi katsotaan laitoshuollon alkamisesta lukien sellainen henkilö, jonka laitoshoidon voidaan arvioida kestävän pitempään kuin kolme kuukautta. Henkilö, jonka hoidon laitokseen otettaessa on arvioitu kestävän enintään kolme kuukautta, katsotaan pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevaksi, jos hoito on jatkunut kolme kuukautta ja jos hänen toimintakykynsä on katsottava heikentyneen siten, että häntä on tämän vuoksi hoidettava edelleenkin laitoksessa. Pitkäaikaishoitomaksun periminen vuodeosastohoidosta edellyttää lääkärin päätöstä potilaan ottamisesta pitkäaikaishoitoon.

- Maksu saa olla enintään 85 % asiakkaan nettokuukausituloista, joista on tehty laissa säädetyt vähennykset

- Jos asiakas on välittömästi ennen palvelun alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen nettokuukausitulojen perusteella. Tällöin maksu saa olla enintään 42,5 % puolisojen yhteenlasketuista nettokuukausituloista, joista on tehty laissa säädetyt vähennykset. Maksua määritettäessä on kuitenkin huomioitava, että jos puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella määräytyvä maksu muodostuisi suuremmaksi kuin asiakkaan omien tulojen perusteella määräytyvä maksu, asiakkaalta saa periä enintään hänen omien tulojensa perusteella määräytyvän maksun suuruisen maksun
- Asiakkaalle jätävä käyttövara on pitkäaikaisessa laitoshoidossa vähintään 112 € / kk.

Tuloina huomioidaan:

- Jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut tulot ennakonpidätyksen ja ennakonkannon jälkeen tulon hankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä
 - Tulonhankkimisesta aiheutuneiden kustannusten vähentäminen Esim. sijoitusasunnon osalta huomioitaisiin asunnosta saatu vuokra tulonhankkimismenoilla (hoitovastike, sijoituslainan korko) vähennettynä. Sijoituslainan tai mahdollisen yhtiölainan lyhennyksiä ei huomioida vähennyksenä
- Laskennallinen metsätulo
- Vammaistuki ja eläkettä saavan hoitotuki.

Tuloista tehtävät vähennykset:

- Tuloista tehtävien vähennysten huomioiminen edellyttää tositteiden esittämistä.
- Asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu
 - Elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen pitkäaikaisen laitoshoidon alkamista
- Edunvalvojan palkkion perusmaksu sekä valtuutetun palkkio (enintään edunvalvojan palkkion perusmaksun suuruisena)
- Asiakkaan todelliset asumiskulut ennen pitkäaikaiseen laitoshoittoon siirtymistä
 - Omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut (vastike, sähkö, kotivakuutus, lämmityskustannukset, kiinteistövero, tontin vuokra) viimeisten kuuden kuukauden ajalta tai siihen asti, kunnes asiakas myy omistusasuntonsa (maksimi kuitenkin 6 kk). Asuntolainasta kuluina huomioidaan vain korkomenot.
 - Vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut (kotivakuutus, sähkö) asuinhuoneiston irtisanomisajalta
 - Asumisoikeusasunnon käyttövastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut (kotivakuutus, sähkö) kolmelta kuukaudelta
 - Mikäli asiakkaan puoliso jää asumaan asuntoon, huomioidaan vähennyksinä vain puolet todellisista asumiskuluista.

Pitkäaikaisen laitoshoidon hoitomaksu peritään tilapäisten poissaolojen ajalta. Potilaalle annetaan tällöin lääkkeet ja hoitotarvikkeet mukaan yksiköstä. Jos poissaolo kestää yli 5 päivää, maksu peritään vain 5 (viideltä) päivältä. Mikäli poissaolo kestää kuitenkin koko kuukauden, ei maksua peritä

lainkaan. Jos poissaolon ajalta ei peritä maksua, vastaa asiakas itse lääkkeistä ja hoitotarvikkeista. Myös lähtöpäivä luetaan hoitovuorokaudeksi silloin, kun peritään pysyvän laitoshoidon maksua. Pitkäaikaisen laitoshoidon maksut eivät sisälly maksukattoon.